

РЕШЕНИЕ

№ 291

гр. Смолян, 24.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СМОЛЯН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Н. Кокудева

Членове: Петранка Р. Прахова
Зоя Ст. Шопова

при участието на секретаря Мара Ат. Кермедчиева
като разгледа докладваното от Петранка Р. Прахова Въззивно гражданско дело № 20235400500418 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 250 - 273 от ГПК.

С Решение № 300/10.07.2023 г. по гр. д. № 1036/2022 г. Смолянски районен съд е признал за установено на основание чл. 422, във вр. с чл. 415 ал. 1 от ГПК по отношение на Т. И. П., че съществува вземането на „П. К. Б.“ ЕООД по издадената Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 373/01.08.2022 г. по ч. гр. д. № 732/2022 г. по описа на РС – Смолян за сумата от 56, 80 лева, представляваща дължима главница по Договор за потребителски кредит № *****/12.10.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.07.2022 г. до окончателното плащане, като е отхвърлен като неоснователен и недоказан иска за главницата в частта за разликата над уважената част от 45, 80 лева до пълния предявен размер от 234, 29 лева, както и в частта на исковите по чл. 422, във вр. с чл. 415 ал. 1 от ГПК за договорно възнаграждение в размер на 85, 13 лева за периода от 05.05.2021 г. – 05.04.2022 г. и 84, 93 лева лихва за забава за периода от 06.01.2021 г. до 05.04.2022 г.

Със същото решение са отхвърлени като неоснователни и недоказани осъдителните искове с правно основание чл. 79 ал. 1 от ЗЗД, предявени от „П. К. Б.“ ЕООД срещу Т. И. П., за сумите 91, 69 лева за възнаграждение за услуга „Фаст“ и 187, 05 лева за възнаграждение за услуга „Флекси“ по Договор за потребителски кредит № *****/12.10.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.07.2022 г. – датата на подаване на заявлението, до окончателното плащане; на основание чл. 78 ал.

1 и ал. 8 от ГПК ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата от 48, 61 лева за деловодните разноси в исковото производство, пропорционално на уважената част от исквете, а за заповедното производство сумата от 5, 03 лева, пропорционално на уважената част от исквете; на основание чл. 38 ал. 2 от ЗА ищецът е осъден да заплати на адв. М. О. адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева, пропорционално на отхвърлените икове в исковото производство и 50 лева за заповедното производство.

Решението в отхвърлителните му части /без частта за услуги „Флекси“ и „Фаст“/ се обжалва пред Смолянски окръжен съд от ищецът „П. К. Б.“ ЕООД с оплаквания, че е незаконосъобразно и неправилно.

Според жалабоподателя предвид разпоредбата на чл. 19 ал. 4 от ЗПК след изменението от 23.07.2014 г. максималният процент на ГПР предполага лихвен процент от максимален размер също 50 %; в случая е определен 41 % размер на възнаградителната лихва с оглед липсата на каквото и да било обезпечение на кредита. В тази връзка жалбоподателят се позовава на решение на РС – Пловдив, на решение на ОС – Шумен, както и на принципа на свободното договаряне, възприет в чл. 9 от ЗЗД. По-нататък с оглед различната правна и икономическа природа на възнаградителната и на законната лихва за забава се твърди, че е неправилно обвързването и зависимостта на размера на възнаградителната с размера на законната лихва за забава. Прави се евентуално искане, в случай че се приеме за недействителна клаузата за възнаградителна лихва, с оглед разпоредбата на чл. 26 ал. 4 от ЗЗД тази клауза да се замести по право от повелителни правила на закона, като се приеме, че се дължи законната лихва за забава от датата на сключване на договора за кредит до окончателно изплащане, като са прави позоваване на цитирани решения на ВКС.

Възразява се срещу извода на районния съд, че липсва яснота как е формиран процентът на ГПР по договора, поради което договорът в тази му част също бил нищожен поради противоречие със закона. В тази връзка се сочи, че районният съд не е посочил от къде е почерпил извода си за задължително посочване на компонентите на ГПР; не е ясно коя правна норма счита съдът за нарушение при констатацията си, че в договора липсвала методика за формиране на ГПР; не е ясно защо съдът счита, че в случая се касае за методика, налагаща изчисляване на разходите по кредита по начин, различен от законовия. Твърди се, че предвид разпоредбите на чл. 11 ал. 1 и ал. 2 и чл. 22 от ЗПК е видно, че в ЗПК няма законово изискване в договора да бъде установяван или посочван механизъм, по който е изчислен ГПР, освен възнаградителната лихва, включена в ГПР. Твърди се, че прогласяването на нищожност на определени клаузи не следва да влезе нищожност на целия договор, като се прави позоваване на съдебна практика.

По-нататък във въззивната жалба се твърди, че след като от платената сума бъде извадената сумата, която е била отнесена по допълнителните услуги „Флекси“ и „Фаст“, това не означава, че всички

останали задължения са заплатени, тъй като, ако се приеме, че със сумата 454, 20 лева се покриват и начислените лихва за забава и таксите по тарифа, то остатъкът не е достатъчен, за да покрие изтеглената главница и остатъчното договорно възнаграждение. Твърди се, че следва да бъде присъдена и законна лихва от датата на входиране на заявлението до изплащане на вземането; прави се позоваване на т. 19 на ТР № 1/04.01.2001 г. по т. д. № 1/2000 г. на ОСГК на ВКС. Прави се възражение за прекомерност на разноските за адвокатско възнаграждение в случай, че такива бъдат претендирани и надвишават минимално определения размер.

С въззивната жалба се прави искане да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваните части, като се постанови решение, с което да се уважи претенцията на главница от 257, 37 лева и договорно възнаграждение в размер на 17, 65 лева, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението до изплащане на вземането; претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лева.

В срок не е депозиран отговор на въззивната жалба от ответната страна.

В съдебно заседание жалбоподателят не изпраща представител. От пълномощникът му юрк. Г. С. - К. е постъпила писмена молба, с която поддържа доводите във въззивната жалба.

За въззивавемия пълномощникът му адв. О. оспорва въззивната жалба.

Смолянски окръжен съд намира въззивната жалба за процесуално допустима като депозирана в законно установения срок от надлежна страна, ДТ е внесена. По повод изразеното становище в съдебно заседание за частична недопустимост на въззивната жалба следва да се посочи, че въпреки непрецизните формулировки във въззивната жалба, същата е насочена срещу отхвърлителните части на решението /без тези за услугите „Фаст“ и „Флекси“/.

По същество настоящата инстанция счита въззивната жалба да неоснователна, а решението на районния съд в обжалваните части за законосъобразно и обосновано.

Настоящата инстанция споделя извода на районния съд, че предвид разпоредбата на чл. 23 от ЗПК в случая се дължи само чистата стойност на кредита, като не се дължат лихви или други разходи по кредита. Касае се за специална разпоредба, приложима към договорите с потребители, поради което е неоснователно искането в жалбата за приложение на принципа на чл. 26 ал. 4 от ГПК.

Категорична и последователна е съдебната практика, че при потребителски договори договорна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната, е в противоречие с правилата на добрите нрави, тъй като неправомерно се изнудва икономически слабата страна в облигационните отношения. В настоящия случай договорната лихва в размер на 41 %

надвишава трикратния размер на законовата лихва и този размер не може да бъде оправдан с риска от необезпечеността на кредита, тъй като кредитодателят по този начин необосновано и в нарушение на правилата на чл. 16 ал. 1 от ЗПК прехвърля риска на потребителя с цел облагодетелстване от неравностойното му положение. Поради това е налице хипотеза на чл. 20 ал. 1 от ЗПК.

Налице е и нарушение на разпоредбата на чл. 12 т. 9 от ЗПК. Относно неравноправността на клаузите „Фаст“ и „Флекси“ с изложени доводи от районния съд и в частта относно сумите по тези клаузи решението не е обжалвано. Клаузите в договора за потребителски кредит относно услугите „Фаст“ и „Флекси“ всъщност рефлексират върху размера на годишния процент на разходите по кредита. Неоснователно се възразява от жалбоподателя, че вноските по тези две услуги не представляват разход по кредита. Сумите по тези услуги се заплащат именно и само поради кредитно правоотношение, на практика те са пряко свързани с одобряването и усвояването на кредита, поради което неминуемо сумите, заплащани за тези услуги, оскъпяват значително кредита и безспорно са разход по кредита. Невключването на сумите по тези услуги в ГПР сочи, че ГПР е неправилно посочен в договора, по-точно е посочен значително по-нисък ГПР от действителния, който с включване на сумите по услугите „Флекси“ и „Фаст“ значително би надхвърлил максималния размер, определен в чл. 19 ал. 4 от ЗПК. Поради това и е налице нарушение на разпоредбата на чл. 12 т. 9 от ЗПК.

Нарушенията на чл. 12 т. 9 и чл. 20 ал. 1 от ЗПК, според чл. 22 от ЗПК водят до недействителност на договора за кредит, което според разпоредбата на чл. 23 от ЗПК има за последица връщане единствено на чистата стойност на кредита, в който смисъл се е произнесъл и районният съд, поради което обжалваното решение като законосъобразно и обосновано следва да бъде потвърдено.

Настоящата инстанция на основание чл. 272 от ГПК препраща и към мотивите на районния съд.

С оглед изхода от спора следва жалбоподателят да бъде осъден да заплати на основание чл. 38 от ЗА адвокатско възнаграждение за настоящата инстанция на пълномощника на въззиваемия – адвокат М. О., в размер на 400 лева.

Водим от гореизложеното Смолянски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА РЕШЕНИЕ № 300/10.07.2023 г. по гр. д. № 1036/2022 г. на Смолянски районен съд.

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ал. 2 от ЗК „П. К. Б.“ ЕООД – ЕИК 175074752, да заплати на адв. М. О. адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева за въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване предвид ограниченията на чл. 280 ал. 3 т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____